

ABSTRACT

Melnichenko T.M., Yatsenko B.I. The essence of strategic development of the company and its constituents. / Tetyana Melnichenko, Bogdan Yatsenko // Visnyk NTU. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 26.

The article examines the essence of strategic business development and identified its components.

The essence of strategic management lies in shaping the imagination of the market and a common understanding of the prospects of this market. Formation of such an idea is based not so much on the analysis of accurate information about the market, how much consideration admissible hypotheses.

Strategic planning is an integral part of management, its primary function, it is intimately connected with forecasting, organization, management, control, analysis and the other functions of management.

Forecasting can predict the state of the company in the long term, helps to identify existing problems and is based on an analysis of the business enterprise. Forecasting also helps clarify the main base strategy firm, can long hall-shatysya unchanged, and sometimes confirmed by annual check its orientation.

KEY WORDS: STRATEGIC MANAGEMENT, STRATEGIC DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN STRATEGIC PLANNING.

РЕФЕРАТ

Мельниченко Т.Н., Яценко Б.И. Сущность управления стратегическим развитием предприятия и его составляющие. / Александр Иванович Мельниченко, Богдан Игоревич Яценко // Вестник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вып. 26.

В статье исследованы сущности управления стратегическим развитием предприятия и определены его составляющие.

Суть стратегического управления заключается в формировании представления о рынке и выработке общего представления о перспективах организации на этом рынке. Формирование такого представления базируется не столько на анализе информации о рынке, сколько на рассмотрении допустимых гипотез.

Стратегическое планирование является неотъемлемой частью менеджмента, его основной функцией, оно тесно связано с прогнозированием, организацией, регулированием, контролем, анализом и другими функциями управления.

Прогнозирование позволяет предсказывать состояние фирмы в перспективе, помогает выявить существующие проблемы и базируется на анализе хозяйственной деятельности предприятия. Прогнозирование также способствует уточнению главной базовой стратегии фирмы, долго может оставаться неизменной, а иногда уточняется в результате ежегодной проверки ее направленности.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ, СТРАТЕГИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ, СТРАТЕГИЧЕСКИЙ ПЛАН, СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ.

УДК 657.6

СТАБІЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТРАНСПОРТУ ЗА ДОПОМОГОЮ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ

Назаренко Я.Я., кандидат економічних наук

Жулин О.В., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. В умовах переходу до нових форм розвитку економіки та динамічного розвитку суспільства питання стабілізації діяльності підприємств транспорту є актуальними. Адже від якості та своєчасності доставки пасажирів до їх місця призначення залежить і якість виконання працівниками своїх обов'язків, а від своєчасності та ефективності доставки вантажів залежить подальший виробничий процес. Сьогодні в умовах нестабільного законодавства та зовнішнього середовища, а також нестачі фінансових ресурсів для забезпечення своєї діяльності багато підприємств опиняються в складних, а інколи навіть в кризових ситуаціях.

Одним із методів виходу підприємства із кризи та стабілізації його діяльності є фінансова санація, яка передбачає проведення певної сукупності заходів для фінансового оздоровлення підприємства.

Цілі статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження процесів стабілізації діяльності підприємств транспорту за допомогою фінансової санації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Механізми реалізації фінансової санації підприємства, особливості її реалізації на вітчизняних підприємствах досліджувались такими зарубіжними та українськими вченими як Е. Альтман, У. Бівер, М. Гелінг, К. Шім Джай, Г. Джойл, Р. Манн, С. Майер, Б. Колапс, Ж. Перар, Г. Базаров, С. Беляєв, Н. Здравомислов, Р. Сайфулін, С. Андрущак, Т. Бень, І. Бланка, В. Бугаєва, В. Василенка, С. Довбні, В. Євтушевського, І. Зятковського, О. Копилюка, М. Крупки, В. Лещука, О. Мозенкова, Ю. Потьомкіна, Е. Проскури, С. Салиги, О. Терещенка, В. Федосова та ін. Проте до теперішнього часу в нормативно-правовій та науковій літературі невизначено єдиної методики, не розкриті критерії оцінки ефективності проведення санації, існує ряд розбіжностей у законодавчій базі щодо проведення санації.

Викладення основного матеріалу. Більшість закордонних та українських вчених погоджуються що, фінансова санація – це комплекс послідовних, взаємопов’язаних заходів фінансово-економічного, організаційно-правового, виробничого, технологічного та соціального характеру направлених на визначення фінансової кризи підприємства і поновлення його прибутковості та конкурентоспроможності в довгостроковому періоді [5]. Метою фінансової санації є оптимізація фінансових потоків підприємства: покриття наявних збитків та ліквідація причин їх виникнення, поновлення та збереження ліквідності підприємства, скорочення всіх видів заборгованостей, покращення структури обігового капіталу і формування ресурсів фінансових фондів для здійснення заходів виробничого та організаційного характеру. Санація підприємства має значний економічний потенціал, є важливим інструментом регулювання структурних змін та є найбільш дієвим механізмом фінансової стабілізації.

Найбільшу кількість форм та методів реалізації має санація, яку проводить підприємство за власним бажанням. Така санація повністю відповідає цілям та інтересам підприємства, підпорядковується завданням антикризового управління і відповідає шляхам внутрішньої фінансової стабілізації. В умовах виникнення кризових явищ в діяльності підприємства його власники різними методами намагатимуться подолати ці явища, щоб запобігти банкрутству. Найбільш застосовуваними моделями фінансової санації підприємств є моделі які базуються на моделі „класичної моделі санації” та на моделі швидкого виявлення фінансової кризи і радикальних санаційних дій (“Primat des Hande”).

Класична модель фінансової санації передбачає вивчення причин виникнення кризи, проведення діагностики фінансово-господарського стану. На основі отриманих результатів проведеного аналізу робиться висновок про санаційну можливість підприємства. Етапи реалізації класичної моделі санації представлений на рис. 1.

Згідно з класичною моделлю фінансова санація підприємства починається з виявлення причин кризової ситуації. На підставі результатів проведеного причинно-наслідкового аналізу визначаються зовнішні та внутрішні фактори кризи, вид кризи, фінансовий стан підприємства, робляться висновки про санаційну спроможність підприємства, доцільність або недоцільність проведення санації підприємства. Якщо за результатами проведеного аналізу приймається рішення на користь проведення фінансової санації, то для успішної реалізації усіх необхідних заходів слід сформулювати стратегічні цілі та тактику проведення санації.

Етап 1	Аналіз причин виникнення кризової ситуації (причинно-наслідковий аналіз)
Етап 2	Рішення щодо проведення санації чи ліквідації
Етап 3	Формування цілей та стратегії санації
Етап 4	Розробка санаційних заходів: програми та проекту санації
Етап 5	Реалізація санаційних заходів, координація та нагляд

Рисунок 1. – Етапи реалізації класичної моделі санації

Головною стратегічною метою санації підприємства, зазвичай, є відновлення ефективної роботи підприємства на довгостроковий період часу. Але під час розробки цілей та стратегії санації не слід забувати про обмеженість ресурсів, ринків збуту продукції підприємства, а також про узгодженість інтересів усіх учасників санаційного процесу. Тому основним завданням даного етапу є узгодженість тактичних цілей санації, та розробка відповідних заходів реалізації стратегічної мети санації. На основі визначеної стратегії санації розробляється програма санації підприємства. Програма санації – це перелік основних етапів та заходів, необхідних для фінансового оздоровлення підприємства.

На базі санаційної програми розробляється план санації, в якому зазначається повний перелік заходів та їх послідовність, які необхідно здійснити для відновлення фінансового стану підприємства. Також у плані санації зазначаються умови участі інвесторів у санації підприємства, умови виплати боргів та строки їх погашення, відповідальність інвестора за невиконання своїх зобов'язань.

Наступним важливим етапом реалізації санації підприємства є координація та контроль за процесом реалізації запланованих санаційних заходів. Менеджмент підприємства повинен своєчасно виявляти та реалізовувати нові резерви для реалізації санаційних заходів, контролювати процес здійснення санації підприємства, приймати ефективні рішення щодо подолання кризових явищ у роботі підприємства.

Модель швидкого виявлення фінансової кризи передбачає експрес аналіз причин кризи та швидке усунення їх. Недоліком цією моделі є відсутність можливостей та часу для детального аналізу як стану в якому опинилося підприємство, так і основних причин, що спричинили такий стан підприємства.

Для фінансового оздоровлення підприємства застосовують фінансово-економічні, організаційно-правові, виробничо-технічні та соціальні заходи. Важливе місце під час здійснення санації посідають заходи фінансово-економічного характеру, які відображають фінансові відносини, які виникають у процесі мобілізації та використання фінансових джерел щодо оздоровлення підприємства. Джерелами фінансування санаційних заходів можуть бути як кошти залучені на умовах поворотної та безповоротної позики, так і власні кошти підприємства. Метою залучення фінансових джерел є покриття поточних збитків та усунення причин їх виникнення, поновлення або збереження ліквідності та платоспроможності підприємств, скорочення всіх видів заборгованостей, покращання структури оборотного капіталу та формування фондів фінансових ресурсів, необхідних для проведення санаційних заходів виробничо-технічного характеру.

Заходи організаційно-правового характеру спрямовані на вдосконалення організаційної структури підприємства, підвищення якості менеджменту, звільнення підприємства від непродуктивних виробничих структур, поліпшення виробничих стосунків. Розрізняють два види санації: санація зі збереженням існуючого юридичного статусу підприємства-боржника і зі зміною організаційно-правової форми.

Виробничо-технічні заходи пов'язані, з модернізацією та оновленням виробничих фондів, зі зменшенням простоїв та підвищенням ритмічності виробництва, покращанням якості продукції та зниженням її собівартості, вдосконаленням асортименту продукції, що випускається, пошуком та мобілізацією санаційних резервів у сфері виробництва. Санаційні заходи соціального характеру пов'язані зі скороченням персоналу на підприємстві. Це стосується фінансового оздоровлення підприємств-гігантів.

Отже, першою реакцією на виникнення кризових явищ найчастіше є скорочення витрат, закриття та продаж збиткових та неприбуткових підрозділів підприємства, скорочення та розпродаж обладнання, звільнення персоналу. Наступні дії щодо виходу підприємства з кризи передбачають активні дії щодо модернізацію обладнання підприємства, пошук та залучення нових ефективних технологій.

Отже, в умовах виникнення фінансової кризи на підприємстві, фінансова санації є одним із найефективніших методів оздоровлення діяльності підприємства, забезпечення його прибутковості. Однак порядок проведення санації потребує постійного моніторингу та контролю за ефективністю здійснення санаційних заходів, що дозволить зменшити кількість можливих ризиків та забезпечить більшу результативність процесу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Булович Т. Методичні підходи до оцінки санаційної спроможності підприємства / Т. Булович. // Економіст. – 2009. №12. С. 44 – 47.
2. Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” (з внесеними змінами та доповненнями) від 14.05.1992, №2343-ХІІ.

3. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навчальний посібник. / В.О.Мец – К.: КНЕУ, 2004. – 132 с.
4. Морозенко О.В. Механізм управління процесом санації підприємств-банкрутів / О.В.Морозенко // Актуальні проблеми економіки – 2009. – №6 (96) – С. 122 -125.
5. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник. / О.О. Терещенко – К.: КНЕУ, 2008. – 412 с.
6. Фінанси підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д.Білик, Л.Д.Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 5-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 546 с.
7. Економіка автомобільного транспорту: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.Г. Будрин, Е.В. Будрина, М.Г. Григорян; Под ред. А.Г. Кононовой. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 320 с.
8. Э. Тофлер, Х. Тофлер Революционное богатство / Э. Тофлер – М.: АСТ МОСКВА, 2008. – 569 с.
9. Карпунь І.Н. Антикризові заходи на підприємстві: управління, стратегія, цілі та завдання: монографія / Карпунь І.Н. – Львів: “Магнолія-2006”, 2008. – 440 с.
10. Карпунь І.Н. Фінансова санація та банкрутство підприємств (в модулях): навч. посібник / Карпунь І.Н. – Львів: “Магнолія-2006”, 2008. – 432 с.

РЕФЕРАТ

Назаренко Я.Я., Жулин О.В. Стабілізація діяльності підприємства транспорту за допомогою фінансової санації / Ярослава Ярославівна Назаренко, Ольга Володимирівна Жулин // Вісник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

В статті досліджені організаційно-методологічні проблеми формування та функціонування системи внутрішнього контролю управління діяльністю підприємств транспортно-логістичного комплексу.

Об'єкт дослідження – система розробки санаційних заходів фінансового оздоровлення транспортно-логістичного підприємства.

Мета роботи – дослідження організаційно-методологічних проблем формування та функціонування системи внутрішнього контролю управління діяльністю підприємств транспортно-логістичного комплексу.

Метод дослідження – узагальнення фундаментальних робіт вітчизняних та зарубіжних учених економістів в системі внутрішнього контролю, діалектичний підхід, фундаментальні положення економічної теорії, системно-логічний підхід до дослідження економічних явищ і процесів.

Умовах поглиблення фінансової кризи все актуальнішими стають проблеми відновлення платоспроможності підприємств-банкрутів та підприємств, що опинилися у кризовому стані, адже тільки за ефективного використання санації можна відновити платоспроможність і прибутковість підприємств. Метою фінансової санації є оптимізація фінансових потоків підприємства для покриття збитків, відновлення платоспроможності і ліквідності, скорочення всіх видів заборгованості і формування спеціального фонду для здійснення заходів організаційного та виробничого характеру. Найбільшу кількість форм та методів реалізації має санація, яку проводить підприємство за власним бажанням. Така санація повністю відповідає цілям та інтересам підприємства, підпорядковується завданням антикризового управління і відповідає шляхам внутрішньої фінансової стабілізації. В умовах виникнення кризових явищ в діяльності підприємства його власники різними методами намагатимуться подолати ці явища, щоб запобігти банкрутству. Найбільш застосовуваними моделями фінансової санації підприємств є моделі які базуються на моделі „класичної моделі санації” та на моделі швидкого виявлення фінансової кризи і радикальних санаційних дій.

Результати статті можуть бути запроваджені в роботі служб контролю підприємств транспортно-логістичного комплексу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: САНАЦІЯ, ФІНАНСОВИЙ СТАН, ПРОГРАМА САНАЦІЇ, ПЛАН САНАЦІЇ, ТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО.

ABSTRACT

Nazarenko I.I., Gulyn O.V. Internal control is in providing of effective activity of enterprises of a transport complex / Yaroslava Nazarenko, Olga Gulyn // Visnyk NTU. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 26.

In the articles investigational organizationally-methodological problems of forming and functioning of the internal checking of management of enterprises of a transport complex activity system.

Object of study – system of development of sanatorial measures of the financial making healthy of a transport enterprise.

Purpose – Research of organizationally-methodological problems of forming and functioning of the internal checking of management of enterprises of a transport complex activity system

Method study – generalization of fundamental works of Ukrainian and foreign scientists of economists is in the internal checking system, dialectical going, fundamental positions of economic theory, system-logical approach near research of the economic phenomena and processes.

Terms of deepening of financial crisis the problems of proceeding in solvency of enterprises-bankrupts and enterprises that ended up in the crisis state become all more actual, in fact only at the effective use of sanatione it is possible to renew solvency and profitability of enterprises. The aim of financial sanatione is optimization of financial streams of enterprise for coverage of losses, proceeding in solvency and liquidity, reduction of all types of debt and forming of the special fund for realization of measures of organizational and productive character.

Sanatione that is conducted by the enterprise of own free will has most of forms and methods of realization. Such sanatione answers aims and interests of enterprise fully, submits to the tasks of management and answers the ways of the internal financial stabilizing. In the conditions of origin of the crisis phenomena in activity of enterprise his proprietors will try to overcome these phenomena different methods, to warn bankruptcy. The most applied models of financial sanatione of enterprises are models that are based on the model of "classic model of sanatione" and on the model of rapid exposure of financial crisis and radical sanatione actions.

The results of the article can be introduced into the services of control of enterprises of a transport complex.

KEYWORDS: CONTROL, FINANCIAL STATE, PROGRAM OF SANATIONE, PLAN OF SANATIONE, TRANSPORT ENTERPRISE.

РЕФЕРАТ

Назаренко Я.Я., Жулин О.В. Внутренний контроль в обеспечении эффективной деятельности предприятий транспортного комплекса. / Ярослава Ярославовна Назаренко, Ольга Владимировна Жулин // Вестник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

В статье исследованные организационно-методологические проблемы формирования и функционирования системы внутреннего контроля управления деятельностью предприятий транспортного комплекса.

Объект исследования – система разработки санационных мероприятий финансового оздоровления транспортного предприятия.

Цель работы – исследование организационно-методологических проблем формирования и функционирования системы внутреннего контроля управления деятельностью предприятий транспортного комплекса.

Метод исследования – обобщение фундаментальных работ отечественных и зарубежных ученых экономистов в системе внутреннего контроля, диалектический подход, фундаментальные положения экономической теории, системно-логический подход к исследованию экономических явлений и процессов.

Условиях углубления финансового кризиса все актуальнее становятся проблемы возобновления платежеспособности предприятий-банкротов и предприятий, которые очутились в кризисном состоянии, ведь только при эффективном использовании санации можно возобновить платежеспособность и прибыльность предприятий. Целью финансовой санации является оптимизация финансовых потоков предприятия для покрытия убытков, возобновления платежеспособности и ликвидности, сокращения всех видов задолженности и формирования специального фонда для осуществления мероприятий организационного и производственного характера. Наибольшее количество форм и методов реализации имеет санация, которую проводит предприятие по собственному желанию. Такая санация полностью отвечает целям и интересам предприятия, подчиняется заданиям антикризисного управления и отвечает путям внутренней финансовой стабилизации. В условиях возникновения кризисных явлений в деятельности предприятия его владельцы разными методами будут пытаться преодолеть эти явления, чтобы предупредить банкротство. Наиболее применяемыми моделями финансовой санации предприятий являются модели которые базируются на модели "классической модели санации" и на модели быстрого выявления финансового кризиса и радикальных санационных действий.

Результаты статьи могут быть внедрены в работе служб предприятий транспортного комплекса.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: САНАЦИЯ, ФИНАНСОВОЕ СОСТОЯНИЕ, ПРОГРАММА САНАЦИИ, ПЛАН САНАЦИИ, ТРАНСПОРТНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ.